

APEC 2022 ... Step Up นวัตกรรม 3 โอกาสแห่งอนาคต

โดย ดร. รัชช วรรกิจโกศาทร
กรรมการผู้จัดการ ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย

เนื่องในโอกาสที่ประเทศไทยได้รับเกียรติเป็นเจ้าภาพการประชุม “ความร่วมมือทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก” (Asia-Pacific Economic Cooperation : APEC) หรือเอเปค ในการประชุมระดับผู้นำที่จะจัดขึ้นระหว่างวันที่ 18-19 พฤศจิกายน 2565 ภายใต้ธีม “เปิดกว้างสร้างสัมพันธ์ เชื่อมโยงกัน สู่สมดุล” หรือ “Open, Connect, Balance” ซึ่งนับเป็นการประชุมระดับผู้นำของสมาชิกเอเปคแบบพบหน้ากันเต็มรูปแบบ (Full On-site) ครั้งแรกในรอบ 3 ปี ตั้งแต่เกิดการระบาดของ COVID-19 ขณะนี้จึงเป็นจังหวะเหมาะที่เราจะมาลองพิจารณาถึงโอกาสที่คาดว่าไทยจะได้รับจากการประชุมในครั้งนี้ไปด้วยกันนะครับ

เอเปค ... ลมใต้ปีกที่ช่วยหนุนการค้า-การลงทุนของกลุ่มสมาชิก

เอเปคเป็นเวทีความร่วมมือทางเศรษฐกิจของ 21 เขตเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก ซึ่งมีเป้าหมายหลักในการส่งเสริมการเปิดเสรีด้านการค้าการลงทุน รวมถึงความร่วมมือในด้านอื่น ๆ อาทิ การส่งเสริมการเกษตร และการลดภัยพิบัติ หลายท่านอาจจะมองว่าเอเปคเป็นแค่การประชุมที่จัดขึ้นแล้วก็จบไป แต่ที่จริงแล้วในช่วงกว่า 30 ปีที่ผ่านมา เอเปคมีส่วนช่วยลดอุปสรรคด้านการค้าการลงทุน อาทิ ลดภาษีนำเข้า และเพิ่มความตกลงการค้าเสรีระหว่างสมาชิก ซึ่งส่งผลดีต่อเศรษฐกิจและความเป็นอยู่ของประชาชนในกลุ่มสมาชิก

เอเปครายงานตัวอย่างผลสำเร็จในการลดอุปสรรคด้านการค้าการลงทุนระหว่างสมาชิก ดังนี้

	อัตราภาษีศุลกากรเฉลี่ยของสมาชิก	↓	จาก 17% ในปี 2532 เหลือ 5.3% ในปี 2561
	ยอดการค้ารวม	↑	7 เท่า ระหว่างปี 2532-2561
	ความตกลงการค้าเสรีระหว่างสมาชิก	↑	14 เท่า ระหว่างปี 2532-2562
	Real GDP	↑	จาก 19 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐในปี 2532 สู่ระดับ 46.9 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐในปี 2561

ที่มา : apec.org

APEC 2022 เวทีโชว์ความพร้อม ชูศักยภาพ และสร้างโอกาสไทยใน 3 มิติ

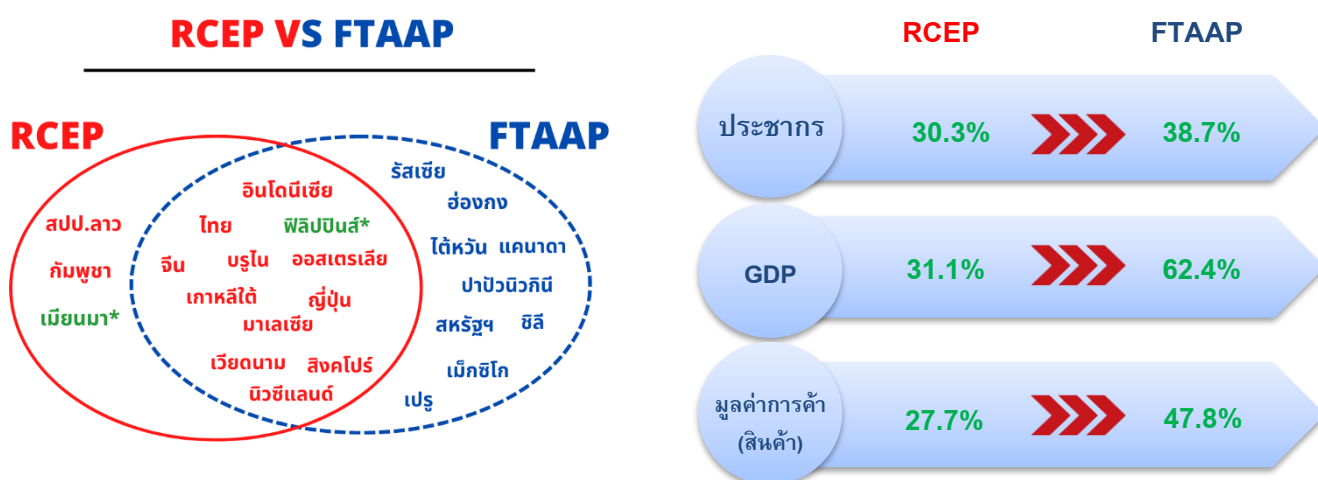
การเป็นเจ้าภาพการประชุมเอเปคของไทยในครั้งนี้เปรียบเสมือนการจัด Roadshow ประเทศไทย โดยมีผู้สนใจจากทั่วโลกเป็นผู้ร่วมชมงาน แต่ภายใต้ระยะเวลาอันจำกัด ประเด็นความร่วมมือที่ไทยจะนำเสนอในครั้งนี้จึงต้องถูกกลั่นกรองมาอย่างดีแล้วว่าจะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของประเทศในระยะยาว ซึ่งประเด็นหลักที่ไทยนำเสนอแบ่งเป็น 3 มิติ ดังนี้

➤ มิติการค้า : Market Enlargement by FTA

สมาชิกเอเปคนับเป็นตลาดส่งออกสำคัญของไทย ด้วยสัดส่วนสูงถึงราว 70% ของมูลค่าส่งออกของไทย การประชุมเอเปคในครั้งนี้จึงเป็นจังหวะดีที่ไทยจะเร่งขับเคลื่อนมาตรการต่าง ๆ โดยเฉพาะการเปิดเขตการค้าเสรี เพื่อขยายโอกาสทางการค้ากับสมาชิกเอเปคที่มีทั้งตลาดที่มีเศรษฐกิจขนาดใหญ่ และตลาดที่เศรษฐกิจมีแนวโน้มเติบโตสูง

ทั้งนี้ กระทรวงพาณิชย์ประเมินว่า หากการเจรจาเขตการค้าเสรีเอเชีย-แปซิฟิก (Free Trade Area of the Asia-Pacific : FTAAP) ซึ่งจะทำให้สมาชิกเอเปคมีภาษีนำเข้าสินค้าระหว่างกันเหลือ 0% เป็นผลสำเร็จ จะส่งผลให้การค้าระหว่างเอเปคขยายตัวได้ถึง 200-400% ในปี 2583 โดย FTAAP จะกลายเป็นเขตการค้าเสรีที่ใหญ่ที่สุดในโลก ด้วยตลาดขนาดใหญ่เกือบ 3 พันล้านคน ใหญ่กว่าความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (Regional Comprehensive Economic Partnership : RCEP) ที่มีขนาดตลาด 2.3 พันล้านคน อีกทั้ง FTAAP จะรวมประเทศมหาอำนาจทางเศรษฐกิจที่มีกำลังซื้อสูง อาทิ สหรัฐฯ และแคนาดา ซึ่งไม่ได้อยู่ใน RCEP อีกด้วย สำหรับสินค้าที่คาดว่าไทยจะได้ประโยชน์ อาทิ ชิ้นส่วนยานยนต์ เครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ และผลิตภัณฑ์ยาง ซึ่งเป็นสินค้าหลักที่ไทยส่งออกไปเอเปค และมีสหรัฐฯ ซึ่งไทยยังไม่มี FTA ด้วยเป็นตลาดส่งออกสำคัญ

เปรียบเทียบ RCEP และ FTAAP

แม้หลายฝ่ายมองว่าปลายทางความสำเร็จของ FTAAP ยังอาจไกลความเป็นจริงในขณะนี้ เนื่องจากประเทศสมาชิกมีระดับการพัฒนาประเทศแตกต่างกัน แต่ในระยะสั้นประเทศไทยก็สามารถใช้เวทีนี้ในการพบปะและเปิดทางเจรจา FTA กับสมาชิกเอเปคอื่นๆ เพื่อเพิ่มจำนวน FTA ของไทย ซึ่งปัจจุบันมีอยู่เพียง 14 ฉบับ ครอบคลุม 18 ประเทศ ขณะที่เวียดนามมี 15 ฉบับ ครอบคลุม 53 ประเทศ ซึ่งจะช่วยเพิ่มโอกาสทางการค้าของไทย

➤ **มิติการลงทุน : Safe Zone & Sustainable Investment**

ที่ผ่านมานักลงทุนจากเอเปคเป็นกลุ่มสำคัญที่เข้ามาลงทุนในประเทศไทย โดยเป็นแหล่งเงินลงทุนจากต่างประเทศที่เข้ามาขอรับสิทธิประโยชน์การลงทุนสูงสุด 3 อันดับแรกตลอดช่วงปี 2562-2564 และล่าสุดในช่วงครึ่งแรกของปี 2565 แหล่งเงินลงทุนจากต่างประเทศที่เข้ามาขอรับสิทธิประโยชน์การลงทุน 5 อันดับแรก ล้วนมาจากสมาชิกเอเปค ได้แก่ ไต้หวัน ญี่ปุ่น จีน สหรัฐฯ และสิงคโปร์ คิดเป็นสัดส่วนรวมกันสูงถึง 70% ของมูลค่าการค้าขอรับการลงทุนของนักลงทุนต่างชาติ จึงเป็นโอกาสที่ไทยจะใช้การประชุมเอเปคเป็นเวทีที่แสดงศักยภาพการเป็นฐานการลงทุน ด้วย 2 จุดดึงดูด คือ การเป็น Safe Zone และการสนับสนุน BCG (Bio-Circular-Green) Economy หรือ เศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว ซึ่งเป็นหนึ่งในการลงทุนอย่างยั่งยืนที่กำลังอยู่ในกระแส

- **Safe Zone** การที่ไทยเป็นเจ้าภาพการประชุมเอเปค ท่ามกลางความขัดแย้งที่ปะทุขึ้นของหลายคู่กรณี อาทิ สหรัฐฯ-จีน จีน-ไต้หวัน และสหรัฐฯ-รัสเซีย เป็นโอกาสสำคัญให้ไทย ซึ่งดำเนินนโยบายต่างประเทศแบบเป็นกลางมาโดยตลอด ได้ใช้เวทีนี้ตอกย้ำจุดยืนว่าไทยไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด และพร้อมจะเป็น **“Safe Zone”** หรือพื้นที่ปลอดภัยสำหรับการเข้ามาลงทุนจากทุกฝ่ายที่กำลังทบทวนการลงทุนเพื่อสร้างห่วงโซ่อุปทานใหม่ที่ช่วยลดความเสี่ยงผลกระทบจากความขัดแย้ง

- **Sustainable Investment** การที่ไทยชูประเด็น BCG Model ซึ่งเป็นวาระแห่งชาติและเป็นแนวทางที่สอดคล้องกับกระแสการลงทุนในธุรกิจสีเขียวของโลกในเวทีเอเปค จะเป็นการตอกย้ำให้นักลงทุนต่างชาติเห็นความมุ่งมั่นของไทยที่จะพัฒนาประเทศไปสู่ความยั่งยืน โดยที่ไทยมีความพร้อมด้านปัจจัยการผลิตในอุตสาหกรรม BCG อาทิ มีวัตถุดิบ (พืชเกษตร เช่น อ้อย และมันสำปะหลัง) ในการเป็นฐานการผลิตไบโอพลาสติกหรือพลาสติกชีวภาพที่กำลังเป็นที่ต้องการของตลาดโลก นอกจากนี้ ไทยยังมีแนวทางเปิดรับการลงทุนในธุรกิจดังกล่าว โดยมีการให้สิทธิประโยชน์ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสูงสุดถึง 8 ปี แก่การลงทุนในกิจการด้าน BCG รวม 55 อุตสาหกรรม เช่น กิจการด้านการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียน และกิจการด้านเคมีภัณฑ์หรือโพลิเมอร์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ขณะเดียวกัน สมาชิกเอเปคยังเป็นจุดหมายปลายทางการลงทุนโดยตรง (Thai Direct Investment : TDI) ที่สำคัญของไทยด้วยเช่นกัน โดยมีสัดส่วนรวมกันมากกว่า 60% ของยอดคงค้างเงินลงทุนโดยตรงของไทยในต่างประเทศ ณ ไตรมาส 1/2565 การประชุมเอเปคจึงเป็นอีกหนึ่งเวทีให้ไทยขยายโอกาสในการลงทุนโดยตรงในต่างประเทศ โดยเฉพาะความเป็นไปได้ในการเปิดเสรีด้านการลงทุนหรือลดข้อจำกัดในการเข้าไปลงทุน ทั้งนี้ ไทยมีหลายธุรกิจที่มีศักยภาพและสอดคล้องกับกระแสความยั่งยืนของโลก อาทิ ธุรกิจพลังงานสะอาด อย่างโรงไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ และโรงไฟฟ้าพลังงานลม ซึ่งปัจจุบันมีผู้ประกอบการไทยทยอยเข้าไปปักหมุดลงทุนในสมาชิกเอเปคแล้ว

➤ **มิติการท่องเที่ยว : Boosting Tourism Sector**

ในช่วงก่อนการระบาดของ COVID-19 นักท่องเที่ยวจากเอเปคมีสัดส่วนกว่า 70% ของจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติทั้งหมดของไทย (ในจำนวนนี้มีนักท่องเที่ยวจีนอยู่ 40%) แต่ปัจจุบันนักท่องเที่ยวจากเอเปคลดลงจากราว 28.1 ล้านคน (นักท่องเที่ยวจีน 11 ล้านคน) เหลือเพียง 1.5 ล้านคน การเร่งดึงนักท่องเที่ยวจากเอเปคให้กลับมา จึงเป็นเป้าหมายสำคัญที่ไทยพยายามจะผลักดันให้สำเร็จในเวทีนี้ โดยการเสนอแผนสนับสนุนการท่องเที่ยว ซึ่งไทยในฐานะเจ้าภาพการประชุมเอเปคได้นำเสนอแผนอำนวยความสะดวกและรื้อฟื้นการเดินทางข้ามพรมแดนในภูมิภาคอย่างปลอดภัยและไร้รอยต่อ อาทิ กำหนดมาตรฐานการรับรองการรับวัคซีนร่วมกัน เพื่อตรวจสอบประวัติการรับวัคซีนได้เร็วขึ้น และขยายขอบเขตธุรกิจและอาชีพที่สามารถจัดทำบัตร APEC Business Travel Card (ABTC) ที่ใช้แทน

จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติของไทย

ปี 2562		ปี 2565 (ม.ค.-ก.ค.)	
นักท่องเที่ยวต่างชาติ	จำนวน (ล้านคน)	นักท่องเที่ยวต่างชาติ	จำนวน (ล้านคน)
สมาชิกเอเปค		สมาชิกเอเปค	
- จีน	11.14	- มาเลเซีย	0.42
- มาเลเซีย	3.89	- สิงคโปร์	0.18
- เกาหลีใต้	1.88	- สหรัฐฯ	0.15
- ญี่ปุ่น	1.79	- เวียดนาม	0.13
- รัสเซีย	1.48	- เกาหลีใต้	0.12
- อื่นๆ	7.94	- อื่นๆ	0.50
รวมเอเปค*	28.12	รวมเอเปค*	1.50
นอกเอเปค	11.80	นอกเอเปค	1.70
รวมทั้งหมด	39.92	รวมทั้งหมด	3.20

หมายเหตุ : * ไม่นับรวมนักท่องเที่ยวจาก ซิลิ แม็กซิโก เปรู และปาปัวนิวกินี
ที่มา : กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (ณ 22 ส.ค. 2565)

Visa ในการเดินทางเข้าเขตเศรษฐกิจที่ร่วมโครงการได้ 60-90 วัน ซึ่งจะทำให้รายได้จากภาคการท่องเที่ยวและจำนวนนักธุรกิจต่างชาติที่เข้ามาในไทยและสมาชิกเอเปคกลับมาเทียบเท่าหรือมากกว่าช่วง Pre-Pandemic ได้เร็วขึ้น

นอกจากนี้ การเป็นเจ้าภาพการประชุมเอเปคยังเป็นโอกาสให้ไทยได้แสดงความพร้อมในการเปิดประเทศและการจัดประชุมนานาชาติผ่านการรับรองผู้เข้าร่วมประชุมกว่า 20,000 คน ที่มาประชุมคณะกรรมการและคณะทำงานต่างๆ มากกว่า 60 ครั้ง รวมถึงสื่อมวลชนต่างชาติที่เข้ามาติดตามการประชุมที่จัดขึ้นในภูมิภาคต่างๆ อาทิ

เชียงใหม่ ขอนแก่น และภูเก็ต ซึ่งจะช่วยเป็นกระบอกเสียงในการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวในแต่ละภูมิภาคสู่สายตาชาวโลกได้อีกทาง

การประชุมเอเปคครั้งนี้จะเป็นอีกช่องทางหนึ่งในการเสริมภาพลักษณ์ประเทศ และมีส่วนในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยให้เติบโตอย่างยั่งยืน ในฐานะที่ EXIM BANK เป็นธนาคารเพื่อการพัฒนา จึงพร้อมจะช่วยเหลือผู้ประกอบการในการวิ่งไปคว้าโอกาสใหม่ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการประชุมเอเปคในครั้งนี้ ทั้งด้านการลงทุน การค้า และการท่องเที่ยว ก่อนจะแปรโอกาสเป็นความสำเร็จ เพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถก้าวไปไกลกว่าและดีกว่าเดิม ดังที่มีคำกล่าวไว้ว่า เส้นชัยไม่ได้วิ่งเข้ามาหาเรา เราต่างหากต้องวิ่งเข้าหามัน

Disclaimer : ข้อมูลต่างๆ ที่ปรากฏ เป็นข้อมูลที่ได้จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย และการเผยแพร่ข้อมูลเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ในการให้ข้อมูลแก่ผู้ที่สนใจเท่านั้น โดยธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยจะไม่รับผิดชอบในความเสียหายใดๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการที่มีบุคคลนำข้อมูลนี้ไปใช้ไม่ว่าโดยทางใด